

LIEN-CONGRES | 16-17 MEI 2023 | BLANKENBERGE

EERSTE GRAAD EVALUATIE OP MAAT

Hallo, ik ben Jan.

vlaamse dienst
speelpleinwerk

Paridaens

steunpunt
diversiteit & leren

JAN ROYACKERS

MEESTER IN LESGEVEN

ZELFBEWUSTZIJN
PEDAGOGIE
DIDACTIEK
VAKINHOUD +

Lannoo
Campus

2:00

Aan het einde van dit congres...

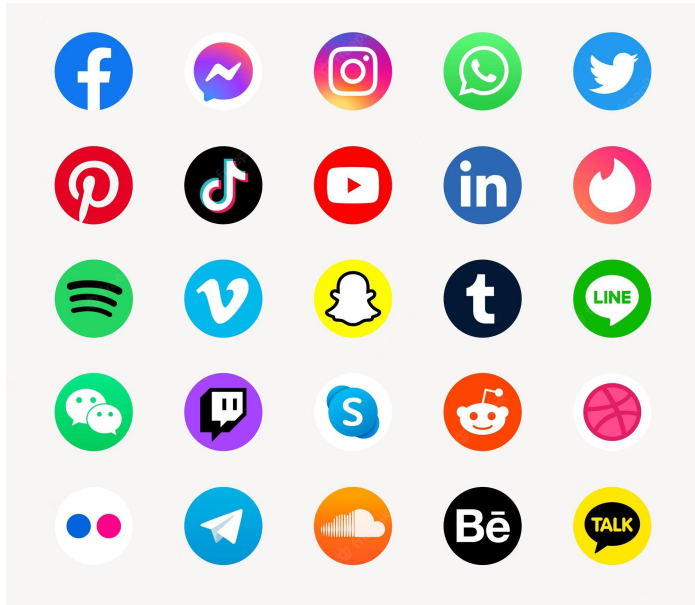
... heb je een concreet zicht op wat moet **en mag** op het vlak van (gedifferentieerde) evaluatie.

... weet je hoe je gedifferentieerde evaluatie **op een haalbare manier kan toepassen** in je les.

... heb je heel wat **concrete manieren uitgewisseld** om gedifferentieerd te evalueren én te rapporteren.

... (voor directeurs) heb je **concrete stappen voor ogen** die je kan benutten om gedifferentieerde evaluatie (nog meer) ingang te laten vinden in jouw school.

Make LIEN even greater!

#LIENCongres2023

Verloop van de dag

Referaat	• (Gedifferentieerde) evaluatie: wat moet en mag? • Gedifferentieerde evaluatie: wat is het? Hoe doe je het? • Hoe ontwerp je gedifferentieerde evaluatie?
Gespreksronde 1	Uitdieping en uitwisseling
Referaat 2	• Hoe leg je de link tussen gedifferentieerde klaspraktijk en gedifferentieerde evaluatie? • Voorbeelden van gedifferentieerde rapportering (dankzij Tvier en Stroom)
Gespreksronde 2	Uitdieping en uitwisseling

Referaat 1

- (Gedifferentieerde) evaluatie: wat moet en mag?
- Gedifferentieerde evaluatie: wat is het? Hoe doe je het?
- Hoe ontwerp je gedifferentieerde evaluatie?

Wat moet en mag?

Bekend

Wat weet je al over
de regelgeving inzake
leerlingenevaluatie?

Benieuwd

Waar ben je
benieuwd naar?
Wat kom je graag te
weten?

Bewaard

Wat neem je hieruit
mee?

1:00

Bekend

Wat weet je al over
de regelgeving inzake
leerlingenevaluatie?

Benieuwd

Waar ben je
benieuwd naar?
Wat kom je graag te
weten?

Bewaard

Wat neem je hieruit
mee?

2:00

Belgische Grondwet, Artikel 24

"Vrijheid van onderwijs"

- vrijheid om onderwijs in te richten
- vrijheid voor ouders om een school te kiezen

Belgische Grondwet, Artikel 24

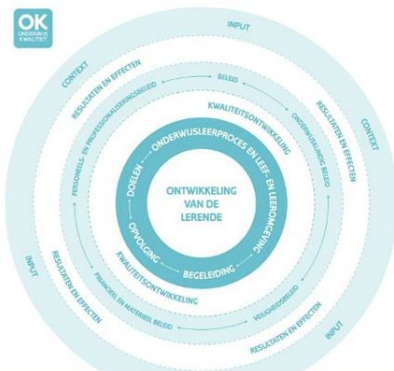
"Vrijheid van onderwijs"

Vlaamse Overheid

Toezicht over kwaliteit

- Minimumdoelen
- Onderwijsinspectie
- Vlaamse Toetsen
- ...

Het OK referentiekader voor onderwijskwaliteit

Rubriek

Deelrubriek

Kwaliteitsverwachting

Resultaten en effecten		Ontwikkeling stimuleren	
R1	De school bereikt de minimaal gewenste output bij een zo groot mogelijke groep van lerenden.		
R2	De school streeft naar welbevinden en betrokkenheid bij alle lerenden en het schoolteam en naar tevredenheid bij ouders en bij andere relevante partners.	D1	Het schoolteam realiseert doelgericht een brede en harmonische vorming die betekenisvol is.
R3	De school streeft bij elke lerende naar zoveel mogelijk leerwinst.	D2	Het schoolteam hanteert doelen die sporen met het gevalideerd doelenkader en zorgt voor samenhang tussen de doelen.
R4	De school stimuleert de studievoortgang van elke lerende.	D3	Het schoolteam hanteert uitdagende en haalbare doelen.
R5	De school waarborgt de toegang tot onderwijs voor elke lerende.	D4	Het schoolteam expliciteert de doelen en de beoordelingscriteria.
R6	De school streeft naar effecten op langere termijn bij alle lerenden.		
Kwaliteitsontwikkeling		Vormgeving onderwijsleerproces en leef- en leeromgeving	
K1	De school ontwikkelt haar kwaliteit vanuit een gedragen visie die vertaald is in de onderwijsleerpraktijk.	V1	Het schoolteam en de lerenden creëren samen een positief en stimulerend school- en klasklimaat.
K2	De school evalueert haar werking cyclisch, systematisch en betrouwbaar vanuit de resultaten en effecten bij de lerenden.	V2	Het schoolteam en de lerenden gaan positief om met diversiteit.
K3	De school borgt en ontwikkelt de kwaliteit van de onderwijsleerpraktijk.	V3	De leef- en leeromgeving en de onderwijsorganisatie ondersteunen het bereiken van de doelen.
		V4	Het schoolteam biedt een passend, actief en samenhangend onderwijsaanbod aan.
		Opvolging	
		O1	Het schoolteam geeft de lerenden adequate feedback met het oog op de voortgang in het leer- en ontwikkelingsproces.
		O2	Het schoolteam evalueert op een brede en onderbouwde wijze het onderwijsleerproces en het behalen van de doelen.
		O3	Het schoolteam stuurt het onderwijsleerproces bij op basis van de feedback- en evaluatiegegevens.
		O4	Het schoolteam beslist en rapporteert onderbouwd over het behalen van de doelen bij de lerende.

Beleid

Beleid

BL1	De school ontwikkelt en voert een gedragen, geïntegreerd en samenhangend beleid rekening houdend met haar (ped)agogisch project.
BL2	De school geeft haar organisatie vorm op het vlak van cultuur en structuur.
BL3	De school werkt participatief en responsief.
BL4	In de school heerst een innovatieve en lerende organisatiecultuur.
BL5	De school bouwt samenwerkingsverbanden uit die het leren en onderwijzen ten goede komen.
BL6	De school communiceert transparant over haar werking met alle betrokkenen.

Onderwijskundig beleid

BL7	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend beleid op het vlak van leren en onderwijzen.
-----	---

Personeels- en professionaliseringsbeleid

BL8	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend personeelsbeleid dat integraal en samenhangend is.
BL9	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend professionaliseringsbeleid en heeft hierbij specifieke aandacht voor beginnende leraren.

Financieel en materieel beleid

BL10	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend financieel en materieel beleid.
BL11	De school beheerst de kosten voor alle lerenden.

Fysieke en mentale veiligheid van de leef-, leer- en werkomgeving

BL12	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend beleid met het oog op de fysieke en mentale veiligheid van de leef-, leer- en werkomgeving.
------	--

Belgische Grondwet, Artikel 24

"Vrijheid van onderwijs"

Vlaamse Overheid

Toezicht over kwaliteit

Schoolbestuur

Eigen pedagogisch project

JURIDISCH KADER

Evaluatie van leerlingen behoort tot de **pedagogische autonomie** van de schoolbesturen. Dient wel te vertrekken vanuit de minimumdoelen.

Scholen bepalen zelf:

- Welke criteria ze hanteren (zolang de link met leerplandoelen duidelijk is)
- Hoe ze evalueren (permanent, taken, toetsen, examens, presentaties, jury-proeven...)
- Wanneer ze evalueren
- Hoe ze rapporteren

Ze dienen hierover tijdig en duidelijk te communiceren.

en dus ...

- De **ondersteuning** die leerlingen krijgen in het behalen van die leerdoelen mag verschillen, en dat is zelfs wenselijk om gelijke kansen te garanderen.
 - Ex-OKAN-leerlingen, zware leerstoornissen, lichamelijke beperkingen, tempoverschillen...
- De **manier waarop** geëvalueerd wordt moet niet voor iedereen uniform zijn. Ook niet in één klas.
 - Schriftelijke toets, mondelinge toets, opzoekwerk, presentatie...
- Het **aantal kansen** die een leerling krijgt mag verschillen in functie van het leertempo van een leerling.
 - Tussentoetsen, herkansingen, tussentijdse feedback
- De **inhoud** hoeft niet voor iedereen dezelfde te zijn.
 - Een leerplandoel kan toepasbaar zijn op verschillende inhoud.
- Elke leerling heeft **recht op excellentie** binnen zijn mogelijkheden:
 - Tussentoetsen voor leerlingen die het moeilijker hebben.
 - Uitbreidingsdoelen voor leerlingen die de basisdoelen beheersen.

BOVENDIEN

Wie gedifferentieerd evalueert, ziet evaluatie breder dan een **eindpunt** en benut voluit ook de formatieve functie.

Wanneer	Mogelijkheden?
Begin van de lessenreeks	Voorkennis testen – opdrachten op verschillende sporen. Voorkeur laten uitspreken – zelfstandige verwerking van een interesseveld.
Tussentijds	Observatie en feedback Tussentoetsen Vrijwillige tussentijdse feedback
Eindpunt	Biedt ook weer een beter zicht op de mogelijkheden voor een volgende lessenreeks.

Let wel...

Garandeer steeds voor jezelf de volgende 2 zaken

Validiteit	Betrouwbaarheid
• de evaluatie meet wat ze moet weten (ze is doelgericht) • transparant in wat ze meet en manier waarop	• elke leerling krijgt gelijkwaardige kansen • het resultaat hangt zo weinig mogelijk af van context en evaluator

Bekend

Wat weet je al over
de regelgeving inzake
leerlingenevaluatie?

Benieuwd

Waar ben je
benieuwd naar?
Wat kom je graag te
weten?

Bewaard

Wat neem je hieruit
mee?

2:00

Referaat 1

- (Gedifferentieerde) evaluatie: wat moet en mag?
- Gedifferentieerde evaluatie: wat is het? Hoe doe je het?
- Hoe ontwerp je gedifferentieerde evaluatie?

Gedifferentieerde evaluatie

Wat is gedifferentieerde evaluatie?

The diagram consists of two teal-colored squares, one on the left and one on the right. The left square contains the word "differentiatie" and the right square contains the word "evaluatie". A horizontal line is positioned below the space between these two squares.

differentiatie

evaluatie

Om beurt

Differentiatie is...

Persoon A

Persoon B

2:00

Wat is differentiatie?

Differentiatie is...

- het **bewust** omgaan met **verschillen tussen leerlingen**
- vertrekkend vanuit het groeiproces van **élke** leerling
- met als **doel** om:
 - de leerwinst te maximaliseren
 - de motivatie te verhogen
 - de leerefficiëntie te verhogen
- zonder daarbij de **draagkracht** van de leerkracht te overstijgen.

(Gebaseerd op Struyven, 2017)

differentiatie

Interesses

Waarom leren?

Leerstatus

Wat leren?

Leerprofiel

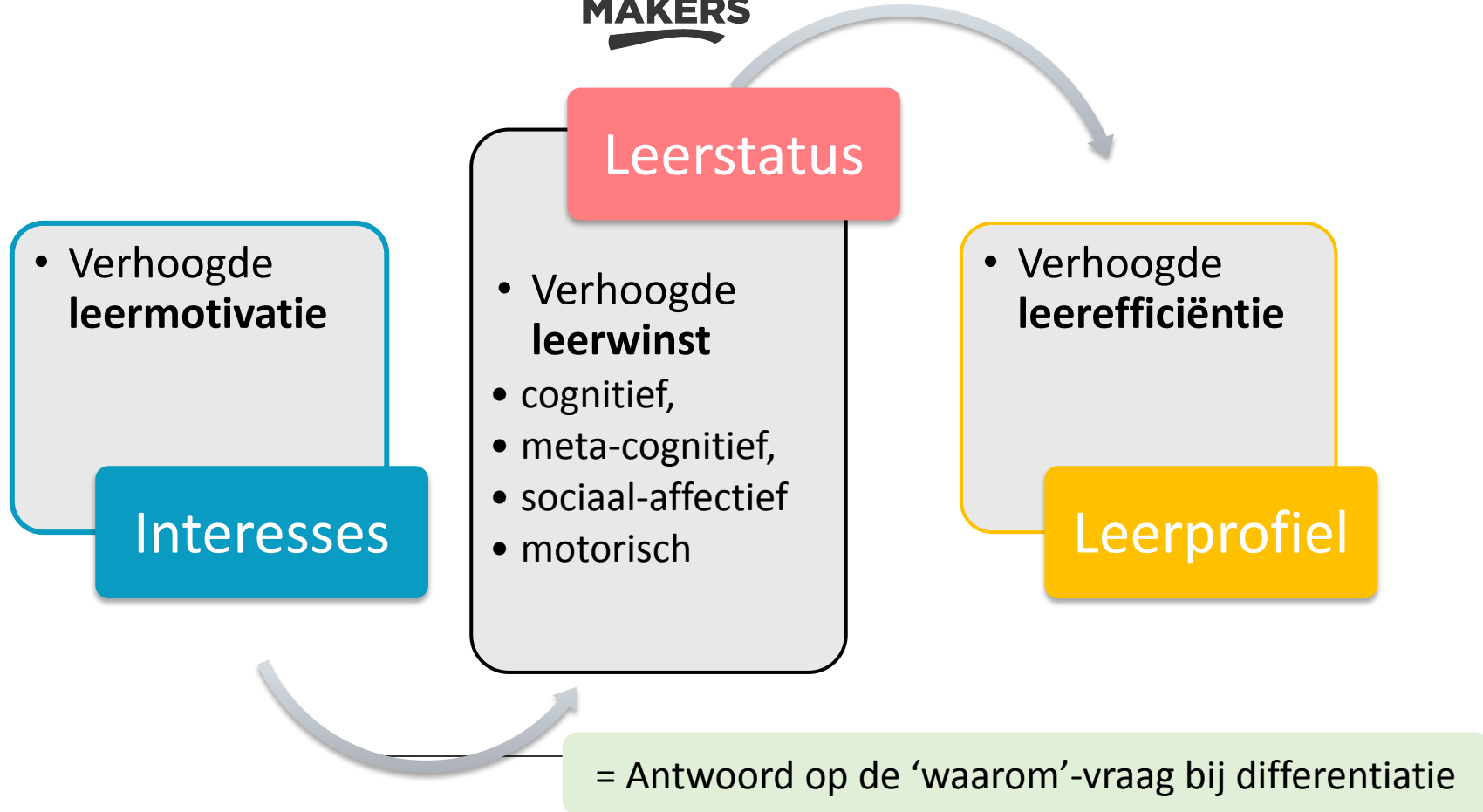
Hoe leren?

3 verschillen in leren

Leefwereld,
talent,
relevantie,
'willen'

Voorkennis en
kunde,
makkelijk/
moeilijk, ...

Voorkeuren,
tempo,
omgeving,
materiaal,...

Verwacht aanvangsniveau

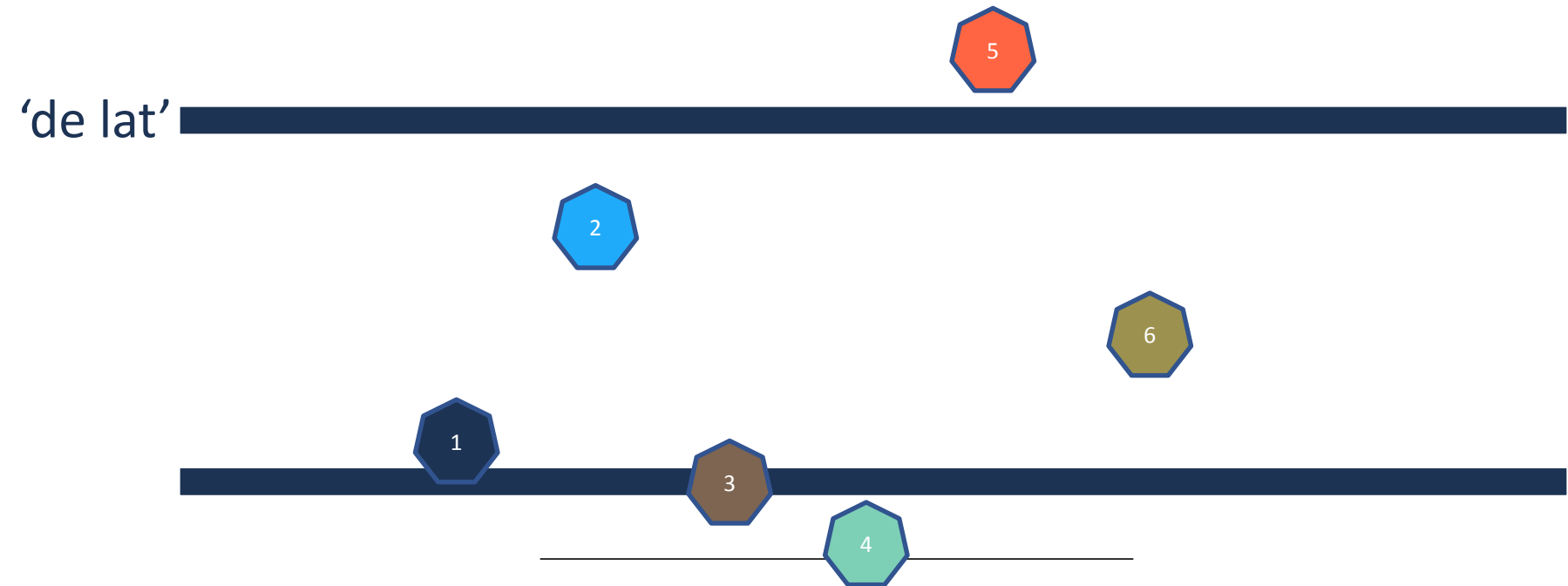
'de lat'

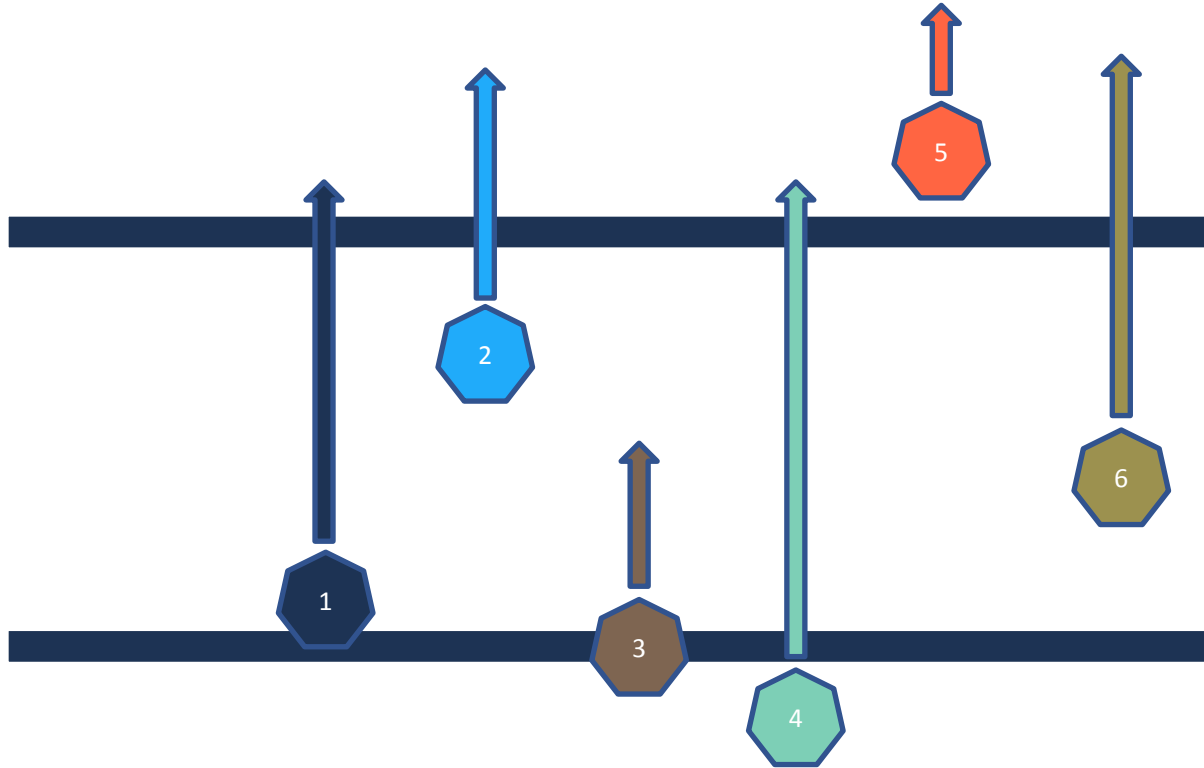
Verwacht
niveau

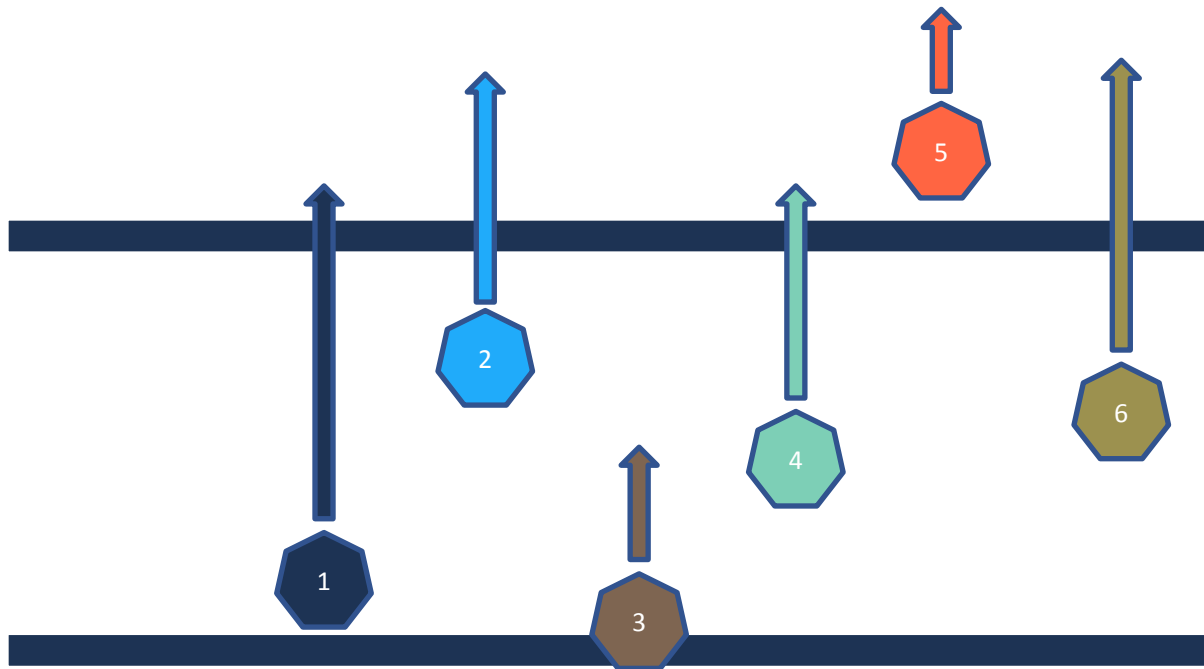
Werkelijk aanvangsniveau

Inzetten op maximale groei: verschillen in leren

Inzetten op groei: verschillen in leren

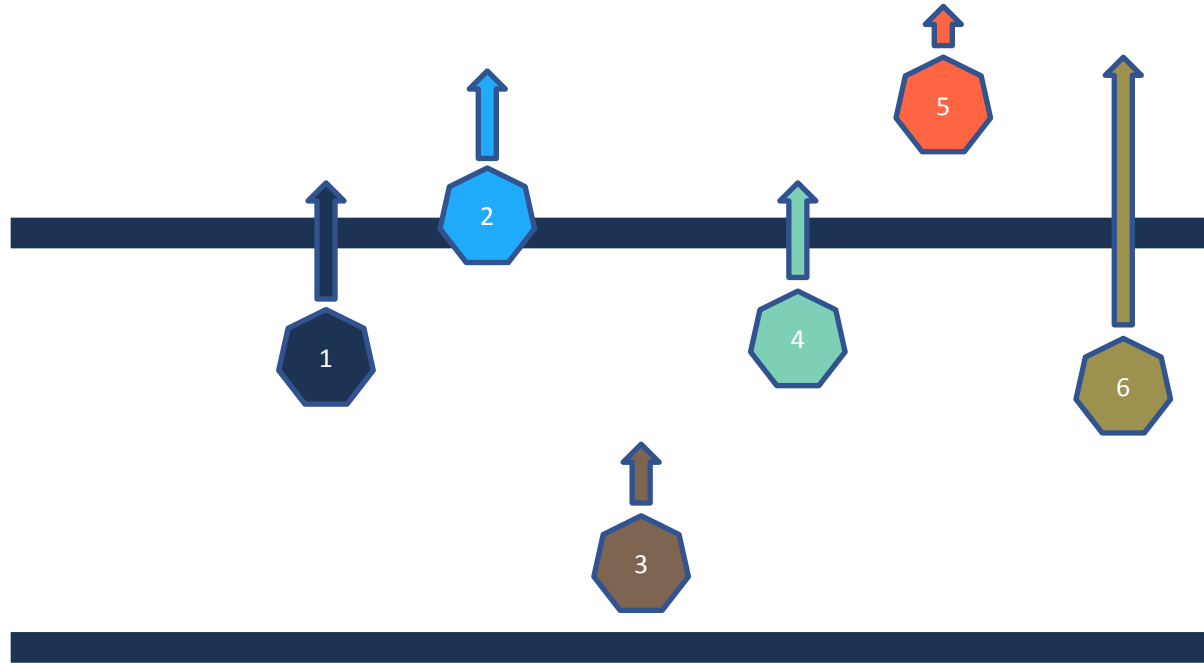

INTERESSE

Waarom leren?

- talent
- het willen
- relevantie
- Door in te spelen **waarom** iemand leert, zal de motivatie verhogen

Inzetten op groei: verschillen in leren

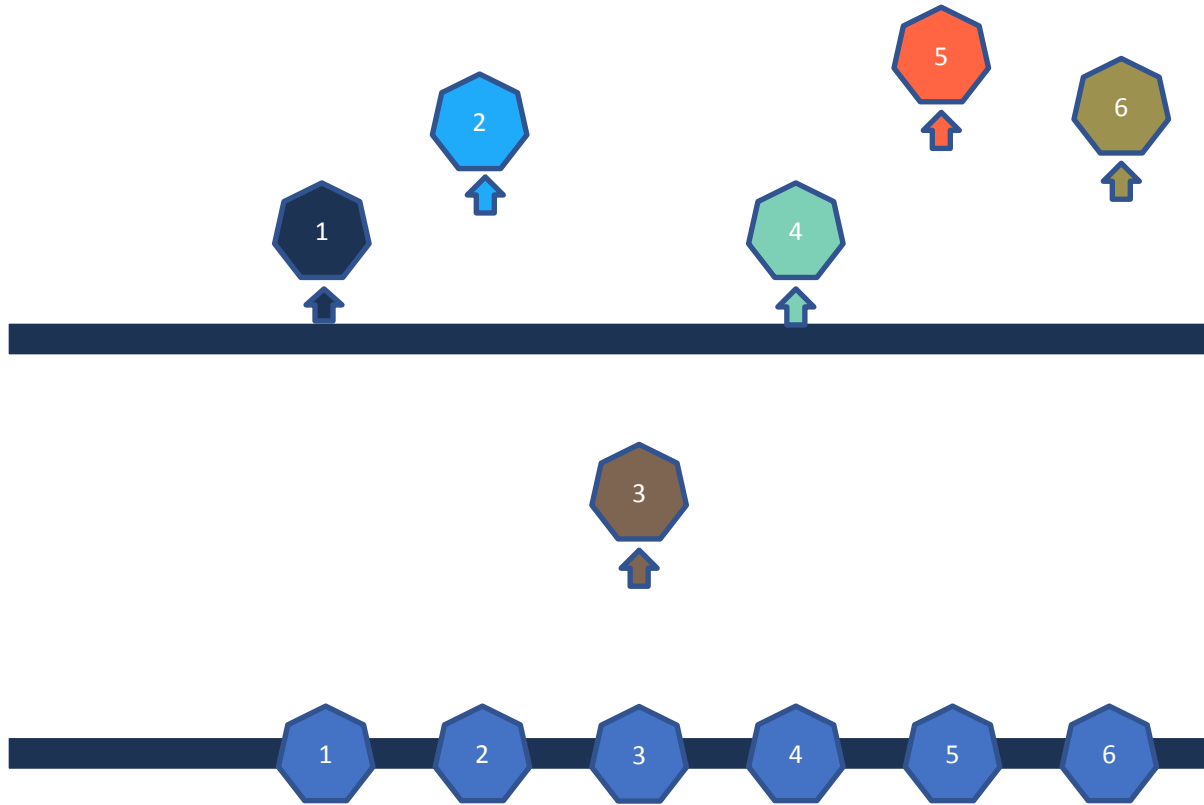

LEERSTATUS

Wat leren?

- voorkennis
 - leerprocessen
 - kunde
- Door in te spelen op **wat** iemand leert, zal de leerwinst groter zijn.

Inzetten op groei: verschillen in leren

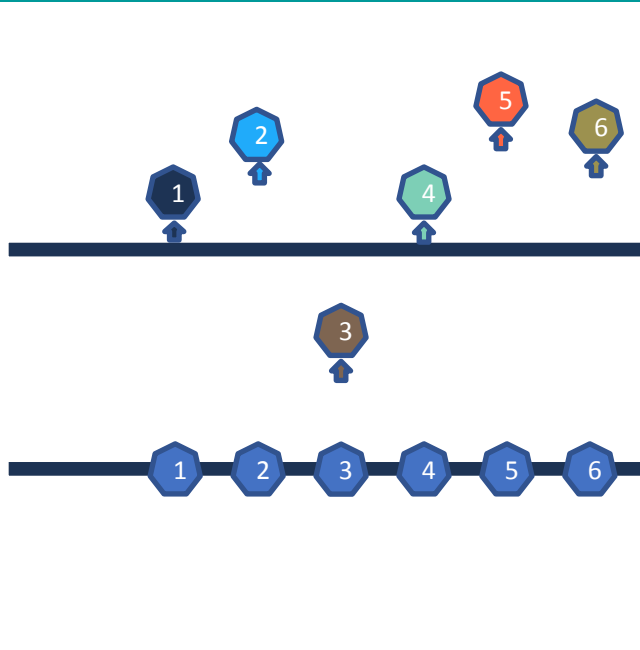

LEERPROFIEL

Hoe leren?

- ❑ strategie
- ❑ tempo
- ❑ materiaal
- ❑ Door in te spelen op **hoe** iemand leert, wordt er efficiënter geleerd.

Inzetten op groei: verschillen in leren

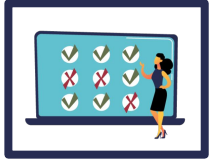

Door in ons onderwijs te differentiëren naar deze drie verschillen, realiseren we **maximaal leren** voor elke leerling en ‘neutraliseren’ we het verschil in achtergrondkenmerken (voorkennis, moedertaal, leefwereld,...) zo maximaal mogelijk.

Op die manier werk je dus ook aan gelijke onderwijskansen voor alle leerlingen.

Bron: <https://kenniscentrumpotential.be/kenniscentrum/detail/interesse-leerstatus-leerprofiel>
naar Struyven, e.a. (2019). *Binnenklasdifferentiatie in de praktijk*

WAAROM DIFFERENTIËREN?

Interesse
(graag doen)

Door in te spelen op waarom iemand leert, zal de motivatie groter zijn.

Leerstatus
(kennen/kunnen)

Door in te spelen op wat iemand leert, zal de leerwinst groter zijn.

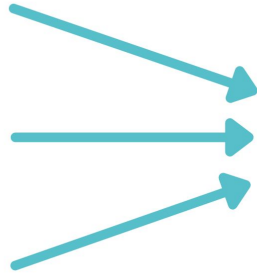

Leerprofiel
(hoe leren)

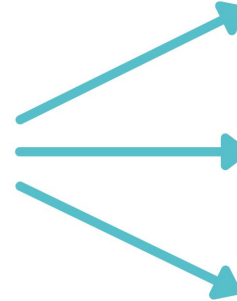
Door in te spelen op hoe iemand leert zal de leerefficiëntie groter zijn.

Convergente differentiatie:
zoveel mogelijk leerweg SAMEN afleggen

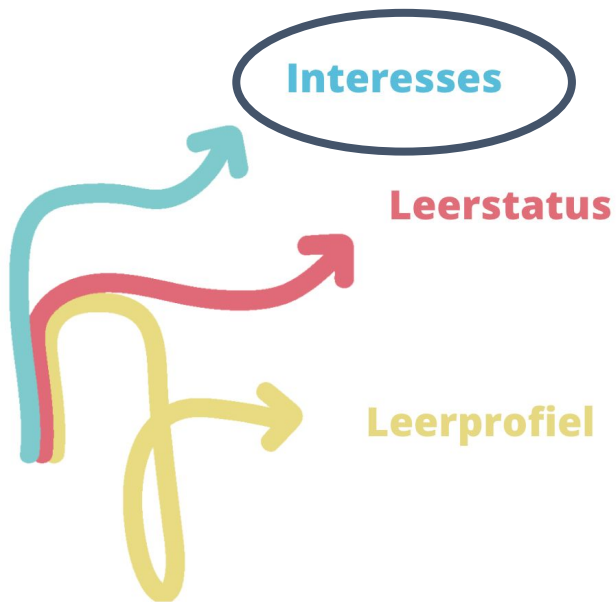
convergent

Divergente differentiatie:
eerder APARTE leerwegen

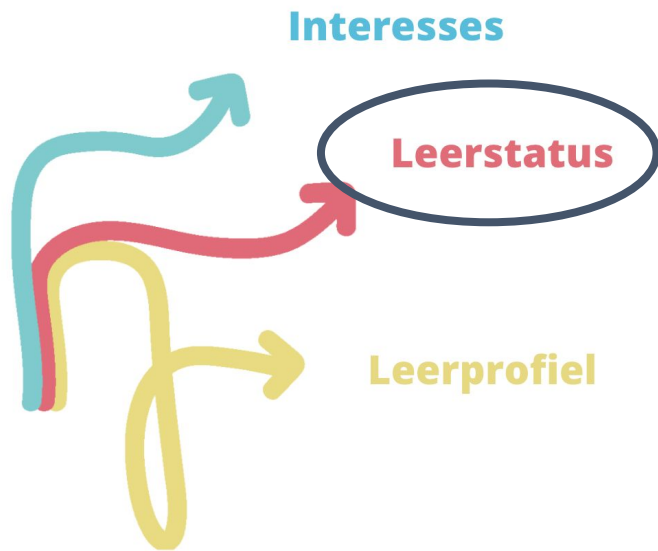
divergent

Waarop kan je differentiëren?

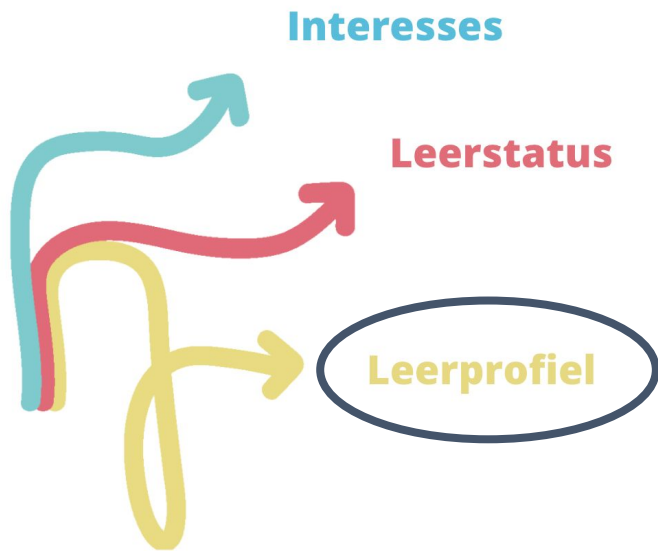
- Ik kies zelf of ik een onderzoek voer over de politiek of de cultuur in het Oude Egypte.
- Ik kies zelf welk boek ik lees voor Nederlands.
- ...

Waarop kan je differentiëren?

- basisoefeningen en uitbreidingsoefeningen
- coöperatieve werkvormen: leerlingen met verschillende beheersingsniveaus laten samenwerken
- ...

Waarop kan je differentiëren?

- leerlingen laten kiezen hoé ze te werk gaan (alleen of per 2...)
- leerlingen flexibele werktijd geven
- extra visuele ondersteuning bieden
- taalbuddy geven in de klas
- ...

Wat is gedifferentieerde evaluatie?

The diagram consists of two teal-colored squares, one on the left and one on the right. The left square contains the word "differentiatie" and the right square contains the word "evaluatie". A horizontal line is positioned below the space between these two squares.

differentiatie

evaluatie

Wat is evaluatie?

Doelgericht data over het leerproces van leerlingen verzamelen met als doel:

- het leerproces van de leerling **bij te sturen** waar nodig
 - vaak tijdens het leerproces (formatieve evaluatie)
 - een **oordeel te vellen** over het feit of leerplandoelen behaald zijn of niet
 - vaak aan het einde van een leerproces (summatieve evaluatie)
 - te **communiceren** naar de betrokkenen (collega's, ouders, leerling zelf, CLB...)
 - te **oriënteren** naar een gepaste vervolgopleiding.
-

Wat is gedifferentieerde evaluatie?

Doelgericht data over het leerproces van leerlingen verzamelen en daarbij rekening houden met **verschillen** in *interesses, leerstatus en leerprofiel*.

differentiatie

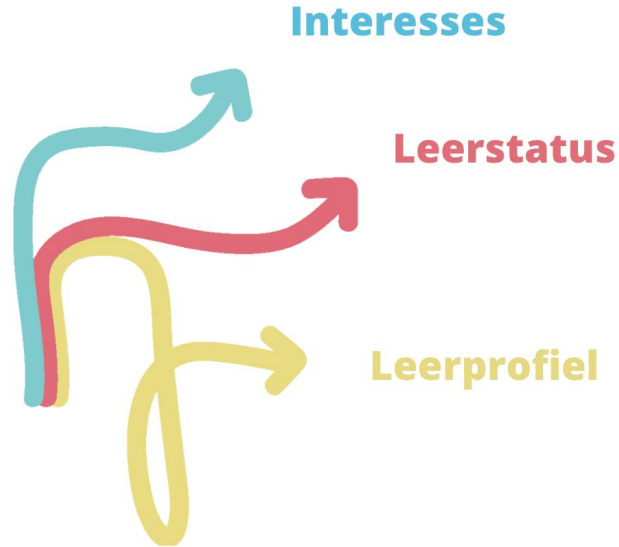
The diagram consists of two teal-colored squares positioned side-by-side. The left square contains the word 'differentiatie' and the right square contains the word 'evaluatie'. A horizontal line is drawn below the squares, extending across the width of the page.

evaluatie

Wat is gedifferentieerde evaluatie?

differentiatie

evaluatie

Gedifferentieerde evaluatie

Hoe kan je tijdens je evaluatie rekening houden met...

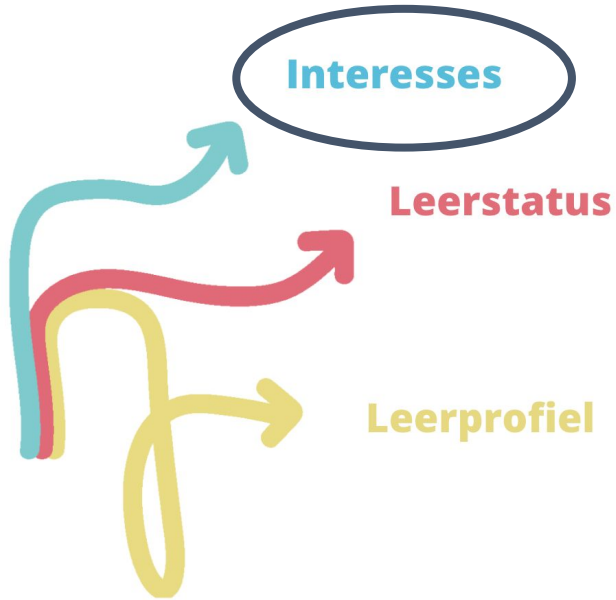
Interesses?

Leerstatus?

Leerprofiel?

Hoe kan je gedifferentieerd evalueren?

Keuzevragen (eventueel op voorhand)

1

- 1 keuzevraag over elk onderdeel van de leerstof. De leerling kiest zelf.
- Eventueel op voorhand meegeven. Leerling bepaalt zelf hoe hij zich voorbereidt.
- Grej of the day.

Beantwoord één van de volgende verdiepvragen.

1. Hoe komt het dat er ook zoogdieren zijn die onder water overleven?
2. Geef 3 manieren om je longinhoud te vergroten en leg uit hoe ze de longinhoud vergroten.

GOTD

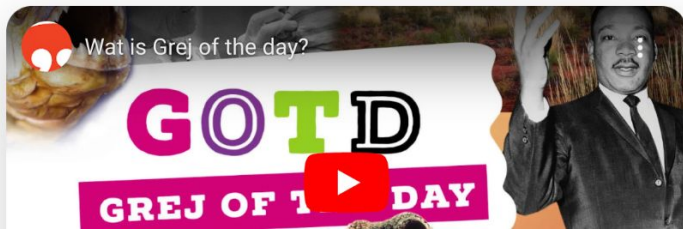
GREJ OF THE DAY

GOTD ▾ VIDEOS PRODUCTEN TRAININGEN PRESENTATIES OVER CONTACT LOGIN
ONS

Welkom bij Grej of the day

Hier vind je alles over Grej of the day: achtergrondinformatie, tips en alle producten.

Wat zeggen de media?

Keuze-inhoud/ keuzeteksten

2

- Keuzeboekenlijst
- Keuze-opdrachten over dezelfde inhoud.
- Keuzevraagstuk met 1 onbekende:
 - berekening prijs wafels pannenkoekenslag Scouts
 - berekening oppervlakte voetbalveld

Jokers inzetten

3

- Eén evaluatiecriterium uitschakelen.
- En/of één evaluatiecriterium verdubbelen in waarde.

Duid je joker aan met X	0	1	2	3	
Taal					
Inhoud					
Attitude					
Publieksgerichtheid					

Keuzethema

- Na 3 hoofdstukken “Mens en Samenleving”
- Leerlingen krijgen 3 onderzoeksmethodes aangeleerd.
- Kiezen 1 methode en 1 inhoudelijk hoofdstuk.
- Voeren mini-onderzoekje uit.

> **Thema E-dentiteit**

Leerdoel bepalen

- Geef 3 vragen waarop jij op het einde van dit thema een antwoord wil kunnen geven.

5

Vragenlijst bij de start van een lessenserie over het Jodendom

Sjalom leerlingen!

Vragenlijst bij de start van een

Welke speelfilms die jij kent passen bij het jodendom?

Your answer

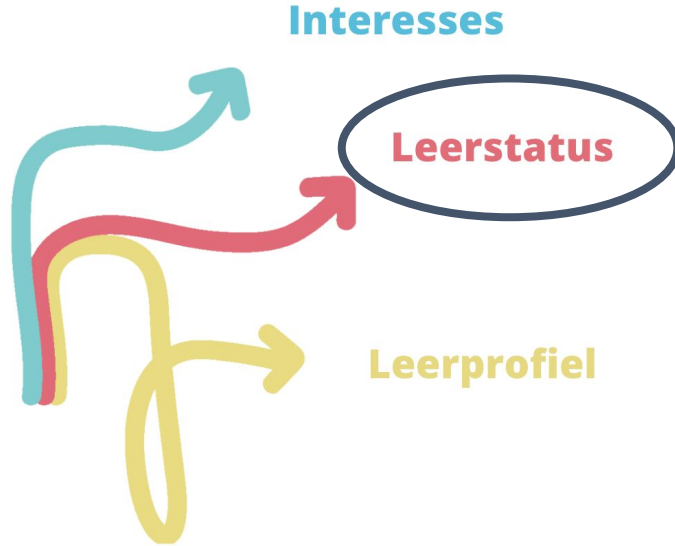

Persoonlijke leervraag *

Breng een vraag onder woorden bij het onderwerp 'jodendom'. Welke vraag zou je in ieder geval beantwoord willen hebben na de lessen over het jodendom?

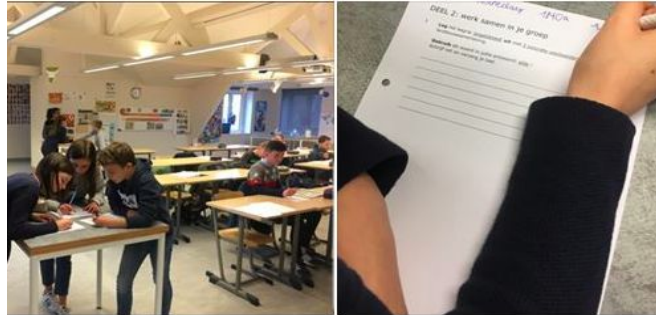
Your answer

Hoe kan je gedifferentieerd evalueren?

De tweetrapstoets

1

- Toets/ opdracht alleen laten maken in blauw.
- Overleg per 2.
- Verderwerken in het groen.

Josfien
Demey

Nakijkcommissie

2

<https://bionieuws.nl/artikelen/nakijkwerk-helpt-leerlingen-lesstof-beheersen/>

INTERVIEW FRANS DROOG

Op het Wolfert zijn de rollen omgedraaid

Nakijken, dat is nou bij uitstek de taak voor de docent en niet voor de leerlingen. Nee, dacht Frans Droog, leraar op het Wolfert Lyceum in Bergschenhoek. De nakijkcommissie draait de rollen om.

Jasper Monster

Frans Droog was het na het zoveelste proefwerk zat. Weer zo'n enorme berg nakijkwerk. Weer een les waarin leerlingen niets anders proberen dan punten sprokkelen en hem willen betrappen op een (te)liefou. En het belangrijkste: weer een les waarin zijn leerlingen op het Wolfert Lyceum niets van het zo door hem

De laatste jaren voerde hij al veel innovaties door in zijn klassen, maar de frustratie rondom toetsen bleef. „Toen zag ik iemand op Twitter de suggestie voor een nakijkcommissie doen. Dat vond ik een goed idee, dus ben ik meteen gaan proberen.”

Nakijkmodel

Als de leerlingen van Droog de klas binnenkomen voor de toets, zien zij vijf namen op het bord

maken samen het nakijkmodel en moeten ook discussiëren. Waarom is een bepaald antwoord wel of niet goed? Naar die discussie luister ik en ik kijk uiteindelijk het nakijkmodel na.”

Een dag later, wanneer de toets wordt besproken, blijft de leraar ook op de achtergrond. „De leerlingen doen de bespreking, want zij hebben bepaald wat goed of fout is.”

En dat was prima, zegt Droog.

Portfolio

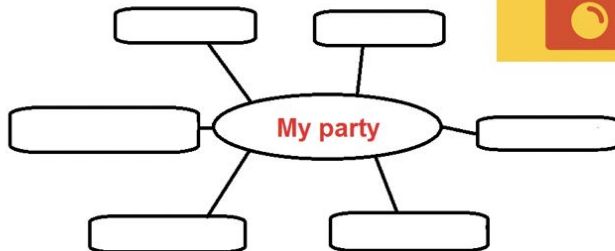
- Bundeling van taken, toetsen, observaties, reflecties
- Eventueel met eigen selectie door de leerling
- Waarbij het proces van het aanleggen van het portfolio minstens even belangrijk is als het afwerken van eindproducten.

LANGUAGE ACHIEVEMENTS:

- Your teacher will sign and date this form when you submit the completed tasks
- **DO NOT LOSE THIS FORM** and be sure that this form is included when you hand in your portfolio at the end of the term.

A – TASKS	DATE of completion	Teacher's signature
<i>A. Language passport + biography (Unit 1)</i> See the extra page: Language Passport		
<i>A. My classroom (Unit 1)</i> See the extra page: my classroom. <i>(IT- time)</i>		
<i>A. My idol (Unit 2)</i> See the extra page: my idol. <i>(writing and speaking)</i>		
<i>A. Your family tree (Unit 2)</i> (from grandparents, uncles, aunts, parents, step-parents... to cousins, nieces and nephews...) Include pictures (real family pictures, cartoons,...) and add a short characterization for each of your family members.		
<i>A. My party invitation (Unit 3)</i> See the extra page: my party invitation.		
<i>A. My room (Unit 4):</i> Take a picture of your favourite room in your house. Describe how it looks like and why you love it so much. Write down at least 10 sentences.		

plaats hier
een foto

A red icon of a camera, indicating where to place a photo.

This is my invitation

[illegible]

WRITING: Checklist

Check and tick off!

Tick off

My text has the correct number of lines.	
The punctuation is complete. (. / !)	
The spelling is correct.	
My sentences all start with a capital letter.	

Toets met basis en verdieping

.

Mr. W. Christiaens

Klas: 3SP

Datum:

Toets: rekenregels (gemeenschappelijk deel)

1) $12,7 \text{ mm}^2 + 45 \text{ mm}^2 =$

2) $47,3 \text{ kg} - 3,2245 \text{ mg} =$

3) $404,13 \text{ mm}^2 \bullet 12,3 \text{ mm} =$

4) $7,2 \text{ m} \bullet 84,12 \text{ dm} =$

5) $14,50 \text{ dam}^2 \bullet 147 \text{ m} =$

MET DIT DEEL KAN JE 10 PUNTEN VERDIENEN. 2 PUNTEN PER OEFENING.

Mr. W. Christiaens

Klas: 3SP

Datum: TOTAAL: / 20 (max 16)

Toets: rekenregels (makkelijk vervolg)

6) $92,0 \text{ kg} + 125,48 \text{ kg} =$

7) $0,040 \text{ m} - 56 \text{ mm} =$

8) $3 \text{ m} + 95,0 \text{ cm} =$

9) $22,3 \text{ cm} \bullet 12,3 \text{ cm} =$

10) $0,040 \text{ m} \bullet 56 \text{ m} =$

11) $2,3 \text{ cm} \bullet 52,3 \text{ cm} =$

MET DIT DEEL KAN JE 6 PUNTEN VERDIENEN. 1 PUNT PER OEFENING

Mr. W. Christiaens

Klas: 3SP

Datum: TOTAAL: / 20

Toets: rekenregels (moeilijk vervolg)

6) $92,0 \text{ kg} + 125,480 \text{ dag} =$

7) $0,040 \text{ m}^2 - 3300 \text{ mm}^2 =$

8) $22,3 \text{ cm}^2 \bullet 12,30 \text{ cm} =$

9) $457 \text{ km}^3 - 4477859 \text{ dam}^3 =$

10) $49,45 \text{ hm}^2 : 44,000 \text{ dm} =$

11) $45 \bullet 11,2 \text{ cm} =$

12) $0,0455 \text{ kg} + 4778,335 \text{ cg} =$

13) $47 \text{ hm}^3 : 0,114 \text{ dam} =$

14) $2,3 \text{ cm}^2 \bullet 72,30 \text{ dm} =$

15) $145,3 \text{ kJ} : 33,5 \text{ J} =$

MET DIT DEEL KAN JE 10 PUNTEN VERDIENEN. 1 PUNT PER
OEFENING.

Soort feedback die je geeft

.

5

Correctieve feedback

Onmiddellijk juiste antwoord geven.

- brengt snel naar een hoger niveau
- kan leiden tot aangeleerde hulpeloosheid indien te lang.

1 De persoon die elke dag voor ons het weerbericht voorspelt, noemen we de
frank de weerman.

2 Duid op de tekening hiernaast het vriespunt aan. (blauw) - 1

Kleur volgende temperatuur: 17°C (rood).✓

Het instrument waarmee men de temperatuur meet,

Correctieve feedback	Directieve feedback
Onmiddellijk juiste antwoord geven.	Instructies geven over hoe het werk verbeterd kan worden.
• brengt snel naar een hoger niveau • kan leiden tot aangeleerde hulpeloosheid indien te lang.	• verhoogt zelfkritische kijk • vraagt nodige metarefectieve vaardigheid.

“Zet extra tussenstappen in je uitwerking”.

“Ik lees nog 2 denkfouten in de eerste paragraaf van je antwoord”.

Correctieve feedback	Directieve feedback	Kennisontwikkellende feedback
Onmiddellijk juiste antwoord geven.	Instructies geven over hoe het werk verbeterd kan worden.	Vragen stellen om leerling tot beter antwoord te krijgen.
• brengt snel naar een hoger niveau • kan leiden tot aangeleerde hulpeloosheid indien te lang.	• verhoogt zelfkritische kijk • vraagt nodige metareflectieve vaardigheid.	• plaatst student voluit in eigen verantwoordelijkheid. • vraagt maturiteit in leerproces én vakinhoudelijke kennis.

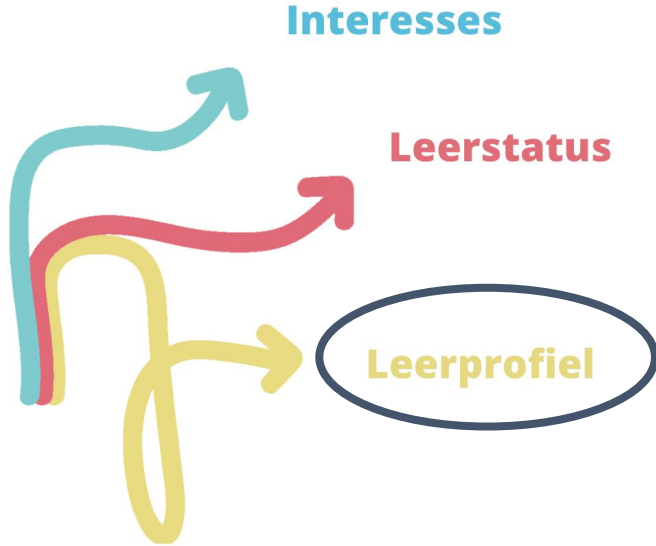
“Wat maakt dat je hier geen tussenstappen gebruikt?”

“Hoe zou je dit deel van de tekst nog spannender kunnen maken?”

“Wat ga je doen om dit soort rekenfouten niet meer te maken?”

Nieuw in de materie	Op weg	Gevorderd
Correctieve feedback	Directieve feedback	Kennisontwikkende feedback
Onmiddellijk juiste antwoord geven.	Instructies geven over hoe het werk verbeterd kan worden.	Vragen stellen om leerling tot beter antwoord te krijgen.
• brengt snel naar een hoger niveau • kan leiden tot aangeleerde hulpeloosheid indien te lang.	• verhoogt zelfkritische kijk • vraagt nodige metareflectieve vaardigheid.	• plaatst student voluit in eigen verantwoordelijkheid. • vraagt maturiteit in leerproces én vakinhoudelijke kennis.

Hoe kan je gedifferentieerd evalueren?

Spiekbriefjes

1

KLASSE

One minute tip

Schrijfkader

- Schrijfondersteuning voor minder talige leerlingen of meertalige leerlingen die het NL nog onvoldoende beheersen.

Schrijfkader

NATa33

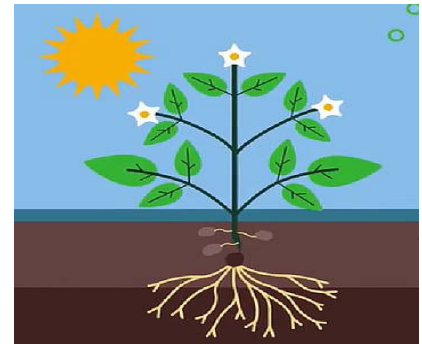

De leerlingen lichten in functie van fotosynthese de rol van plantendelen toe.

Delen van de plant betrokken bij het fotosyntheseproces: wortel, stengel, blad met huidmondjes, bladgroenkorrels.
Autotrofe versus heterotrofe organismen.

1. ***Leg uit hoe fotosynthese verloopt aan de hand van deze tekening. Benoem de functie van elk onderdeel van deze plant.***

Schrijfkader

NATa33

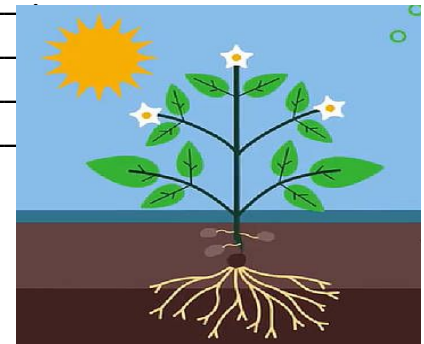
De leerlingen lichten in functie van fotosynthese de rol van plantendelen toe.

Delen van de plant betrokken bij het fotosyntheseproces: wortel, stengel, blad met huidmondjes, bladgroenkorrels.
Autotrofe versus heterotrofe organismen.

- Leg uit hoe fotosynthese verloopt aan de hand van deze tekening. Benoem de functie van elk onderdeel van de plant.***

De/het _____	zorgt voor _____
De/het _____	zorgt voor _____
De/het _____	zorgt voor _____
De/het _____	zorgt voor _____

Vragen zelf leren opstellen

Zelf vragen maken

1. Maak minimaal drie uitdagende vragen (+ antwoordmodel) voor een medeleerling (25 min). Gebruik de volgende formats:
 - *Waarin verschilt ... van ...?*
 - *Leg uit hoe het komt dat ... ? (1x)*
 - *Wat zou er gebeuren als ...?*
 - *Op welk gebied zijn en hetzelfde?*
 - *Welke invloed heeft ... op ...?*
2. Wissel de vragen uit met je buur.
3. Beantwoord de vragen die je gekregen hebt en geef deze terug.
4. Kijk de antwoorden na en geef commentaar (schriftelijk).
5. Bespreek de antwoorden (mondeling).

Herinneren	Begrijpen	Toepassen	Analyseren	Evalueren	Creëren
Wat is... ? Wie is... ?	Hoe... ? Waarom... ?	Leg uit... ?	Ontleed... Hoe zie je dat... ?	Hoe vind jij... ?	Hoe zou jij... ?

Zelf een evaluatie inplannen

- Je neemt deel aan 2 van de 4 toetsmomenten over de basisformules tijdens Flex.
- Je kan je presentatie inplannen tijdens deze 1 van deze 3 lessen. Selecteer een tijdslot van 10 minuten.

Houd het doel voor ogen!

Keuze van ondersteuning

- Iedereen dezelfde toets of opdracht, en je kiest één ondersteuningsvorm.

5

Je krijgt 10 minuten de tijd om per 3 de oppervlakte van de speelplaats te berekenen. Kies daarbij één van de volgende ondersteuningsvormen.

- ☐ 1. Een stappenplan.
 - ☐ 2. Een vraag aan de leerkracht.
 - ☐ 3. Een formulekaart.
-

Voorbeeld fysica

Vraag met 3 mogelijke ondersteuningsvormen:

- fiche A
- fiche B
- fiche C

+ reflectie: Waarom deed ik beroep op deze ondersteuningsvorm?

Opgave:

Hoe groot is de druk die het handvat van je boekentas uitoefent op je hand?

$$p = \frac{F}{A}$$

Oplossing:

Fiche A

Opgave:

Hoe groot is de druk die het handvat van je boekentas uitoefent op je hand?

$$p = \frac{F}{A}$$

Oplossing:

Werkwijze:

- Bereken het gewicht van je boekentas;
 - Bereken de oppervlakte van het stuk handvat dat in je hand komt;
 - Bereken de druk op je hand.
-

Fiche B

- Bepaal de massa van je boekentas met de balans
- Bereken het gewicht van je boekentas
(het gewicht F (in N, Newton) is de massa (in kg.) $\times 10$)
- Meet de lengte en de breedte van het handvat van je boekentas dat je hand raakt
- Bereken de oppervlakte van het handvat van je boekentas dat je hand raakt
(oppervlakte $A = \text{lengte} \times \text{breedte}$)
- Reken de oppervlakte om in m^2
- Voeg het gewicht (F) en de oppervlakte (A) in de formule om de druk (p) te berekenen
- Controleer of F in N en A in m^2 is omgerekend
- Maak de berekening
- De druk p heeft als eenheid Pa (Pascal)
- Resultaat:

Fiche C

LENGTE

km	hm	dam	m	dm	cm	mm
0	0	0	0	0	0	0

kilometer
hectometer
decameter
meter
decimeter
centimeter
millimeter

OPPERVLAKTE

km ²	hm ² ha	dam ² are	m ² ca	dm ²	cm ²	mm ²
00	00	00	00	00	00	00

vierkante kilometer
vierkante hectometer = hectare
vierkante decameter = are
vierkante meter = centiare
vierkante decimeter
vierkante centimeter
vierkante millimeter

GEWICHTEN

kg	hg (ons)	dag	g	dg	cg	mg
0	0	0	0	0	0	0

kilogram
hectogram = ons
decagram
gram
decigram
centigram
milligram

Gedifferentieerde evaluatie

Hoe kan je tijdens je evaluatie rekening houden met...

Interesses?

Leerstatus?

Leerprofiel?

**Op welke manier evalueer jij nu reeds
gedifferentieerd?**

4:00

Referaat 1

- (Gedifferentieerde) evaluatie: wat moet en mag?
- Gedifferentieerde evaluatie: wat is het? Hoe doe je het?
- Hoe ontwerp je gedifferentieerde evaluatie?

Tijd voor gespreksronde 1!

Referaat 2

- De functies van evaluatie
- De rust van een evaluatieplan
- Rapportering

Hoe ontwerp je het?

GEDIFFERENTIEERDE EVALUATIE ONTWERPEN: HET DASHBOARD

Waarvoor?	Wat?	Hoe?	Wie?	Wanneer?	Hoe rapporteren?
• Voorkennis in kaart • Eindtermen beheerst? • Als brein-oefening • Leerlingen succes-ervaring gunnen • Zelfreflectie stimuleren • Effect van mijn lessen in kaart brengen • ...	• Kennis • Vaardigheden • Attitudes • Geïntegreerde competenties • Leerplandoelen of eindtermen • Schooleigen accenten • ...	• Toetsen • Schriftelijk examen • Mondeling examen • Rollenspel • Presentatie • Observatie • Open boek • Casus • Take Home • Portfolio • Toonmoment • Stationsproef • Verslag • Leerlingencontact • Digitale evaluatie • ...	• Leerkracht • Leerkrachten • Leerling zelf • Medeleerlingen • Stagementor • Externe jury • Ouders • ...	• Voor de les of lessenreeks • Tijdens de les of lessenreeks • Na de les of lessenreeks •	• Scoretabel • Rubric • Portfolio • Cijferrapport • Schaalrapport • Woordelijk rapport • ...

Rekening houden met...

Leerstatus

Interesse

Leerprofiel

De functies van evaluatie

Wat is evaluatie?

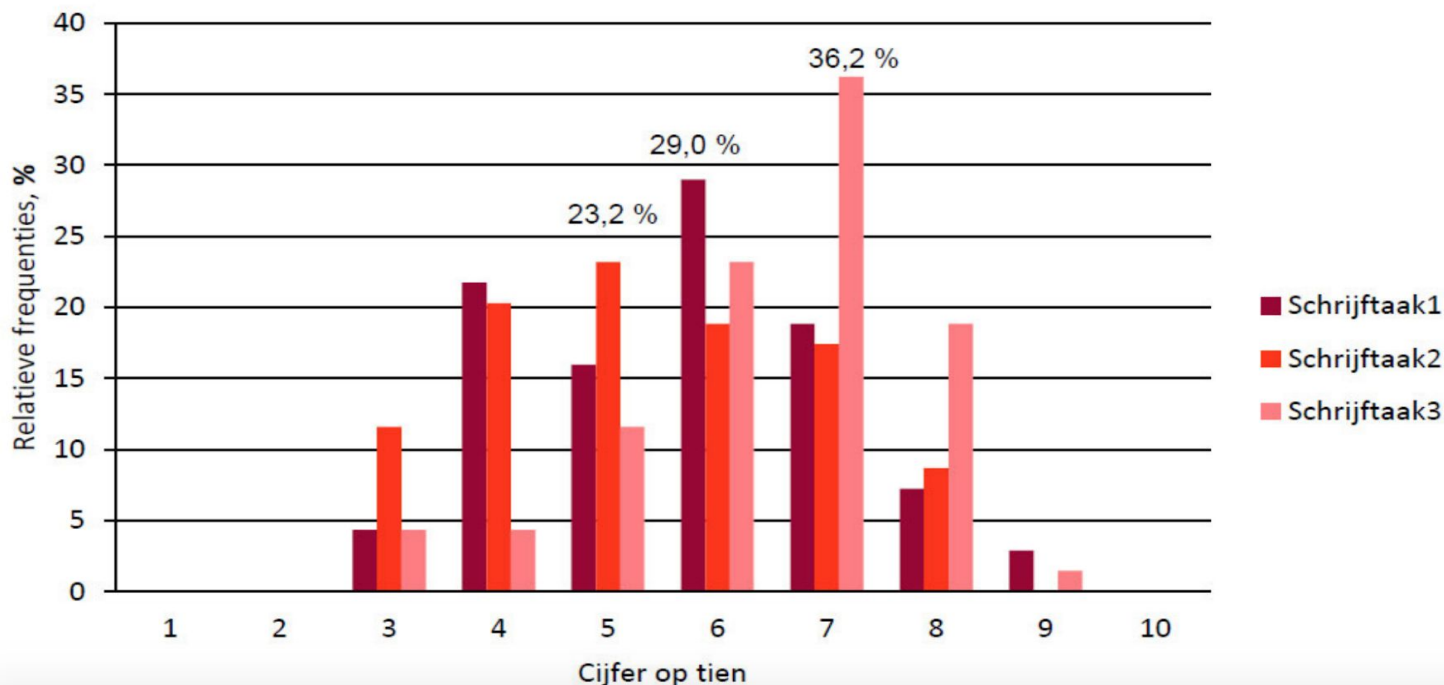
Doelgericht data over het leerproces van leerlingen verzamelen met als doel:

- het leerproces van de leerling **bij te sturen** waar nodig
 - vaak tijdens het leerproces (formatieve evaluatie)
 - een **oordeel te vellen** over het feit of leerplandoelen behaald zijn of niet
 - vaak aan het einde van een leerproces (summatieve evaluatie)
 - te **communiceren** naar de betrokkenen (collega's, ouders, leerling zelf, CLB...)
 - te **oriënteren** naar een gepaste vervolgopleiding.
-

Masterthesis Sem Erkens (UAntwerpen)

Betrouwbaarheid van cijfers

Belgium 12 points!

	"Hartstikke goed, man. Leuke vibe, lekker queer. Vlotte hoed."
	"Bötje te völ spektakel. Te wönig nödruk op de möziek."
	"Extrêmement bien chanté, excellentes choristes. Spectacle bien équilibré."
	"We have a new king!"

Vele gradaties

Leerlingencontact na elk
rapport

Feedback op antwoord in
de klas

De meest effectieve leerkrachten zijn niet diegene die groots zijn in enkele dingen. Ze doen net heel veel kleine dingen bewust en doordacht.

Daniel Muijs in *Effective Teaching* (2019)

Education evidence > Teaching and Lear...

Teaching and Learning Toolkit

An accessible summary of education evidence

[Watch the Toolkit explainer](#)[Read our guide to using the Toolkit](#)

Implementation cost

£ £

Evidence strength

Impact (months)

+ +Search by keyword Toolkit Strands Cost Evidence Impact

Arts participation

Moderate impact for very low cost based on moderate

+3

Collaborative learning approaches

High impact for very low cost based on limited evidence

+5

Extending school time

Moderate impact for moderate cost based on limited evidence

+3

Feedback

Very high impact for very low cost based on extensive evidence

+6

Homework

High impact for very low cost based on very limited evidence

+5

Individualised instruction

Moderate impact for very low cost based on limited evidence

+4

Learning styles

Unclear impact for very low cost based on insufficient evidence

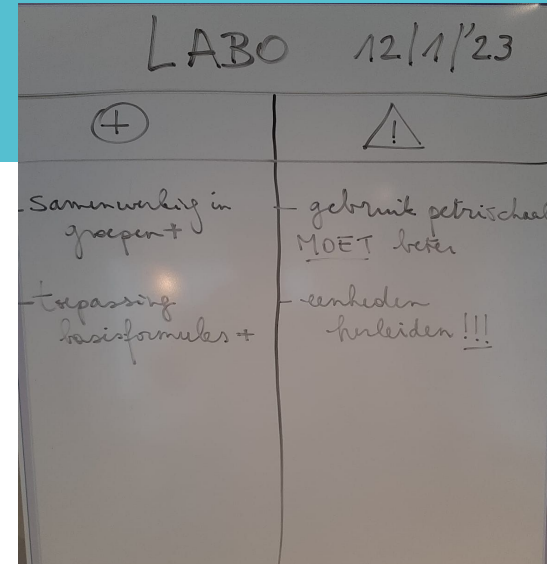

Mastery learning

+5

- lichaamstaal
- verbetering van een fout antwoord in de klas
- autocorrectie in leerpaden
- verbeterersleutels
- online flitskaarten
- feedback op groepsniveau
- padlet met commentaarmogelijkheid
- ...

Homeostase, diffusie en osmose

Kaarten

Leren

Test

Combineren

Definitie

1 / 43

★

De verplaatsing van moleculen in een gasvormig/vloeibaar medium, onder invloed van een gradiënt (= verschil).

Klik op de kaart om hem om te draaien

<

>

Vragen over hoofdstuk 7.

Kan iemand het verschil tussen homeostase en osmose eens uitleggen met een voorbeeld?

Het constant houden van het inwendig milieu door vele regelmechanismen noemen we homeostase.

✓ 4/10 (1) 2

Jan Royac... minder dan een minuut
En een voorbeeld?

Anoniem minder dan een minuut
Er staat toch een voorbeeld op pagina 74?

Opmerking toevoegen

Bij de oefenvragen staat "Waarom is het beter om adem te halen via de neus dan via de mond?". Maar is dat ook echt beter? Je kan voor beide toch iets zeggen?

Ja, we hebben dat besproken in de les. De lucht is daardoor al beter opgewarmd en gefilterd en dat bevordert de uitwisseling van zuurstof.

✓ 7/10 (1) Cijfer 1

Anoniem minder dan een minuut
En waarom is dat niet zo via de mond?

Opmerking toevoegen

Wat is de functie van de lus van Henle? Ik kan het aanduiden op een figuur maar weet niet waarom het er is.

Wat heeft de vena umbilicalis met zwangerschap te maken?

Nieuw in de materie	Op weg	Gevorderd
Correctieve feedback	Directieve feedback	Kennisontwikkende feedback
Onmiddellijk juiste antwoord geven.	Instructies geven over hoe het werk verbeterd kan worden.	Vragen stellen om student tot beter antwoord te krijgen.
• brengt snel naar een hoger niveau • kan leiden tot aangeleerde hulpeloosheid indien te lang.	• verhoogt zelfkritische kijk • vraagt nodige metareflectieve vaardigheid.	• plaatst student voluit in eigen verantwoordelijkheid. • vraagt maturiteit in leerproces én vakinhoudelijke kennis.

**FEED-
FORWARD**

**STRATEGIE OM HET
DOELNIVEAU TE BEREIKEN**

**FEED-
UP**

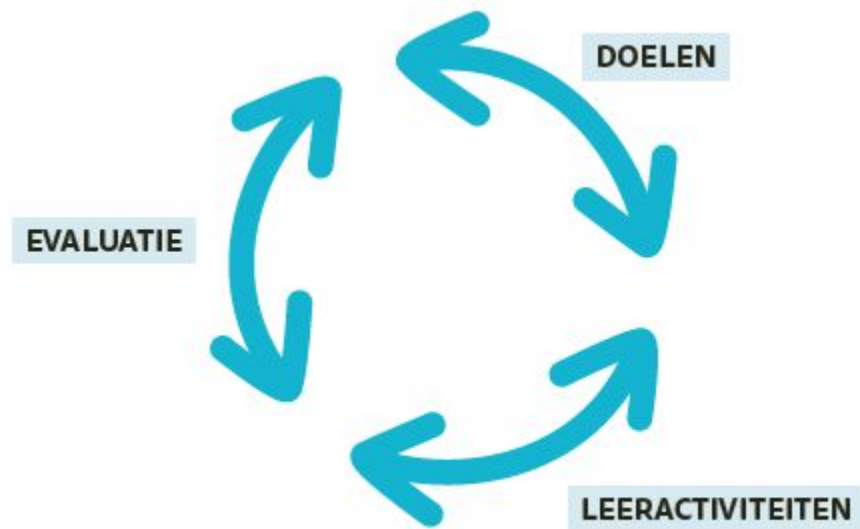
DOELNIVEAU

**FEED-
BACK**

HUIDIG NIVEAU

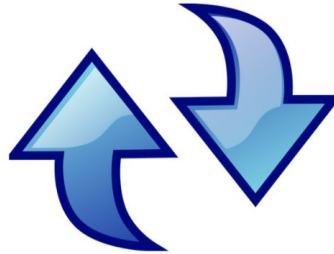
**KLOOF
TUSSEN
HET
HUIDIGE
NIVEAU EN
HET DOEL-
NIVEAU**

1. Doelen en verwachtingen stellen

5. Persoonlijke
feedback, evaluatie

2. Hoe ziet het
ideaalbeeld eruit?

4. Persoonlijke
reflectie (feedback)
en peerfeedback

3. Klassikale
feedback tijdens
inoefening.

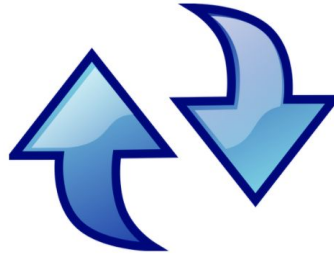
1. Doelen en verwachtingen stellen

**2. Hoe ziet het
ideaalbeeld eruit?**

**3. Klassikale
feedback tijdens
inoefening.**

**4. Persoonlijke
reflectie (feedback)
en peerfeedback**

**5. Persoonlijke
feedback, evaluatie**

Doelen en verwachtingen

Op papier

- inhoudelijk

én gekoppeld aan

- zelfinschaling
- activeren van voorkennis

Aan het begin van de les

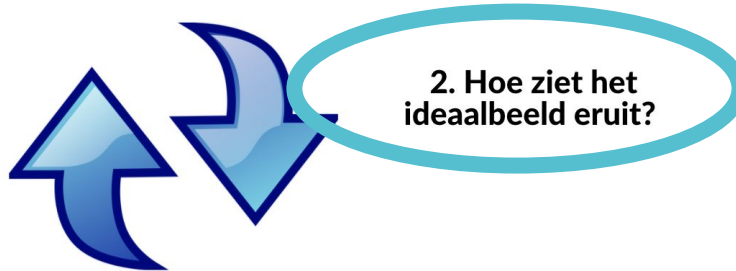
- inhoudelijk
- ook gedragsmatig

- **Lesdoel**: na deze les kan je uitleggen hoe zuurstofuitwisseling in de longen gebeurt.
- Stel dat je dit nu zou moeten doen. Welke score geef je jezelf op 5?

1. Doelen en verwachtingen stellen

**5. Persoonlijke
feedback, evaluatie**

**2. Hoe ziet het
ideaalbeeld eruit?**

**4. Persoonlijke
reflectie (feedback)
en peerfeedback**

**3. Klassikale
feedback tijdens
inoefening.**

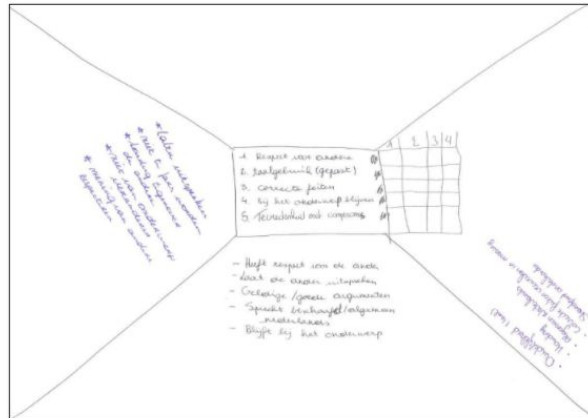
Doe het voor.

Denk luidop.

Bespreek waarom dit voorbeeld
“ideaal” is.

Debat/ discussie voorbereiden

- Fragment bekijken van “De7de dag”
- Wie komt hier het sterkste uit? Welk gedrag stelt zij/hij?

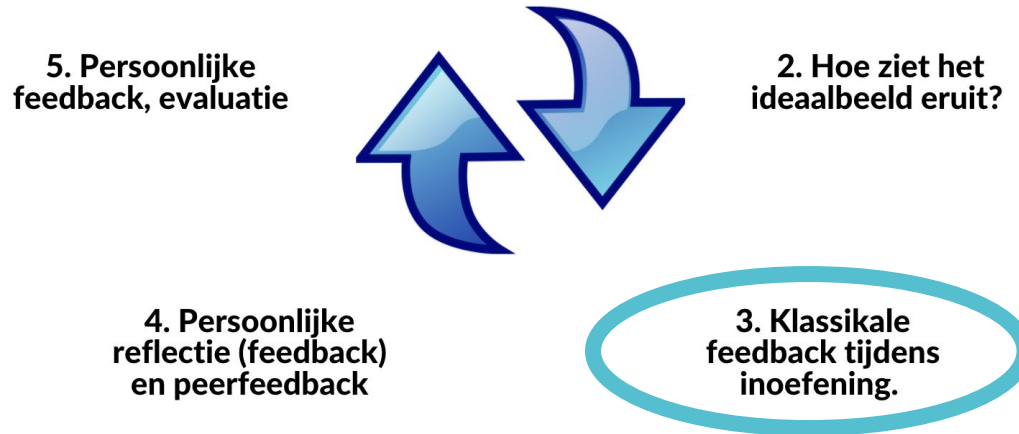
OBSERVATIE- EN EVALUATIEFORMULIER DISCUSSIE

Naam observator: _____

Naam deelnemer debat: _____

	0	1	2	3	4	5
1. Respect voor anderen.						
2. Duidelijke en voldoende argumenten.						
3. Verstaanbaar en gepast taalgebruik.						
4. Focus						
5. Interactie met anderen						

1. Doelen en verwachtingen stellen

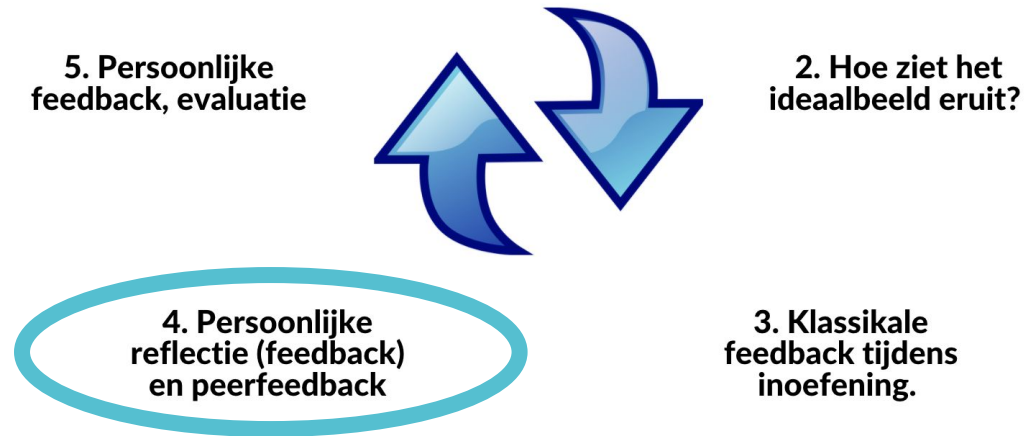
Mondelinge feedback in de les

Dit heb ik gehoord en was goed.	Dit was naast de kwestie.	Dit was fout.

Schriftelijke taken

- Algemene feedbacklijst
- Feedbackvideo
- Spraakmemo

1. Doelen en verwachtingen stellen

Individuele reflectie

Structureer voor én laat ruimte voor toelichting

VAKREFLECTIE KERSTEXAMEN

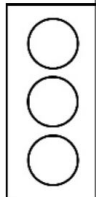
1. Hoeveel behaalde je voor dit examen? /
2. Kleur voor het verkeerslicht maar één kleur in, wat het best bij jouw gevoel over dit examen past.

Dit cijfer is niet goed. Ik wil het beter proberen doen, maar ik zal dit niet alleen kunnen. Ik heb hulp nodig. (bijles, extra oefeningen, studietips ...)

(rood)

Ik kan toch iets beter dan dit cijfer. Dit kan ik alleen, als ik iets aan mijn studiemethode verander. (oranje)

Ik ben tevreden met dit cijfer. Ik hoop dat ik volgende keer evenveel haal. (groen)

3. Kruis aan op de schaal: 3 betekent 'helemaal waar', 0 is 'helemaal niet waar'.

VOOR HET EXAMEN	3	2	1	0
• Ik besteedde in de loop van dit trimester voldoende tijd aan dit vak.				
• Ik heb dit vak herhaald voordat de examenperiode begon.				
• Sommige leerstofonderdelen begrijp ik niet.				

Wat deed je al wél?

Wat kan je in de toekomst nog beter doen?

Peerfeedback

Peerfeedback voorstructureren

Dit vond ik sterk aan het eindresultaat...

Je had nog meer aandacht kunnen besteden aan...

Ik zie dat je bewust deze stappen hebt gezet...

Deze stappen zie ik niet terugkomen in je werkwijze...

Je kan je werk nog sterker maken door op de volgende zaken te focussen...

Aandachtspunten bij peerfeedback

1. Veilige sfeer.
2. Communicatieve vaardigheden.
3. Modeleer.
4. Kwaliteitsbesef.

3) Ikzelf:

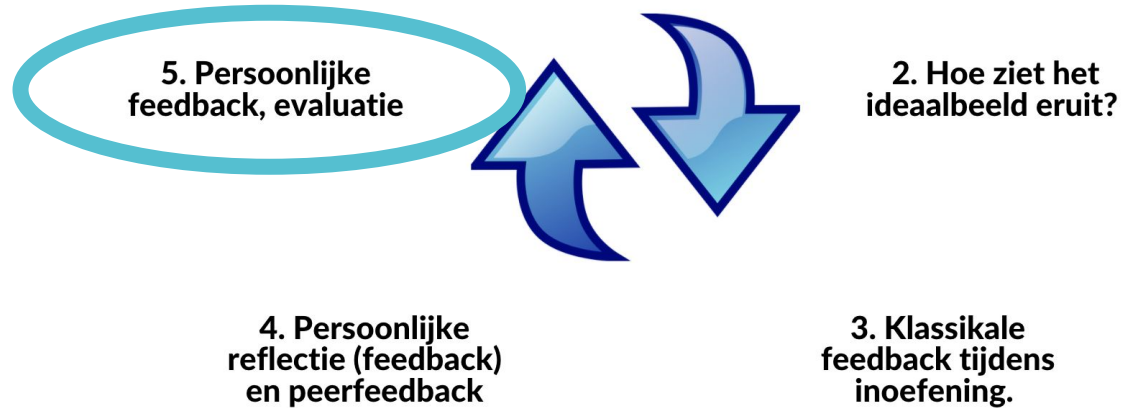
- Wat moest jij doen in het groepje?

..... n.k.

- Hoe heb je dat gedaan?

☒ heel goed ☐ goed ☐ redelijk

1. Doelen en verwachtingen stellen

Getoetste vaardigheden

x	Rekenvaardigheden
x	Meet- en tekenvaardigheden
x	Wiskundige taalvaardigheden
x	Denk- en redeneervaardigheden
	Probleemoplossende vaardigheden
x	Leervaardigheden

Studielast

Ik heb voor deze toets uur gestudeerd.

Feedback

▪ Je hebt volgende fouten gemaakt:

☐ Weetfouten (kennis van de theorie)	☐ Rekenfouten
☐ Denkfouten (inzicht in de leerstof)	☐ Tekenfouten
☐ Schrijffouten (symbolen, notaties)	☐ Slordigheidsfouten
☐ Fouten tegen parate kennis	

▪ Opmerkingen/werkpunten:

▪ Remediëring

- ☐ Toets verbeteren
- ☐ Toets verbeteren en terug afgeven
- ☐ Remediëringsoefeningen maken
- ☐ Voorbereiding volgende herhalingstest afgeven

Zelfevaluatie na de toets

Verwacht resultaat: ☐ minder dan 50% ☐ tussen 50% en 75% ☐ meer dan 75%

Zelfevaluatie na verbetering door de leerkracht

Dit resultaat is in overeenstemming met mijn verwachtingen: JA / NEEN

Indien neen, waarom niet?

☐ Ik ken de theorie onvoldoende	☐ Ik maakte rekenfouten
☐ Ik oefende onvoldoende bij het studeren	☐ Ik heb het resultaat niet gecontroleerd

Mijn werkpunt(en):

Referaat 2

- De functies van evaluatie
- De rust van een evaluatieplan
- Rapportering

De rust van een evaluatieplan

Kwantiteit versus kwaliteit

Wat?	Soort evaluatie?	Weging?
Circuit 1: les médias		
Vocabulaire Circuit 1: Les médias	Kennistoets	5
Grammaire Circuit 1	Kennistoets	5
Vocabulaire Circuit 1 Grammaire Circuit 1 Expression écrite Compréhension écrite	Taaltaak lezen, schrijven, theorie	1 x 20 (2 x 10 - remediëring) Feedbackformulier
Lecture d'un article au choix	Keuze uit 3 verwerkingsopdrachten	25 Feedbackformulier
Répétition des conjugaisons		1 x 9 (3 x 3 - naar keuze)
Test final conjugaisons		15
Totaal DW herleid naar 50		79
Totaal PW herleid naar 50		50

Jouw evaluatieplan - Terugblik

Welke leerstof kwam aan bod?

Hoe heb je geëvalueerd? Was er ruimte voor differentiatie?

Wat heb je met die informatie gedaan?

2:00

Jouw evaluatieplan - Vooruitblik

Welke leerstof zal dit trimester aan bod komen?

Hoe zal je dit evalueren? Hoe kan je hierin differentiëren?

Wat zal je met deze informatie doen?

2:00

Referaat 2

- De functies van evaluatie
- De rust van een evaluatieplan
- Rapportering

Rapportering

Rapporteren, rapporteren... wie zijn best doet...

Dit vind ik er sterk aan

Voorbeeld 1

Voorbeeld 2

Mijn eigen
rapport

Het rapport
van mijn
buur

Deze vragen of twijfels roept het bij me op

'tvier
secundaire
freinetschool

Rapporteren, rapporteren... wie zijn best doet...

Dit vind ik er sterk aan

Voorbeeld 1

Voorbeeld 2

Mijn eigen
rapport

Het rapport
van mijn
buur

Deze vragen of twijfels roept het bij me op

Tijd voor gespreksronde 2!